

Tr c khi kính m i quý v nhàn nhã ngao du trên mình trâu, thì t t ng cũng nên có đôi l i phi l , ki u "m t lòng tr c, đ c lòng sau" cho ph i phép và nh t là tránh m i hi u lâm vô ý hay c ý. Tuy m c đích trong sáng và h ng th ng c a tác gi ch là giúp vui m i ng i trong d p xuân v khi n ai n y đ u tho i mái, vui v , t i c i nh ông đ a trong đoàn múa lân, nh ng bi t đâu l i không có vài v nho chùm, "hán" r ng chuyên suy b ng ta ra b ng ng i hi u l m ý h ng r t cao đ p nói trên?

TRÂU I TA B O TRÂU NÀY ...

Nhân d p T t K S u năm nay, ch c quý đ c gi thân m n không ít thì nhi u cũng đã s m s a bánh trái, hoa qu , đ ăn, th c u ng... đ cùng gia đình và b n bè th ng Xuân. Tuy có th không đ y đ l b "th t m d a hành câu đ i đ , nêu cao tràng pháo bánh ch ng xanh" nh khi còn q quê nhà, nh ng "ki t cú nh ai cũng r u chè", th nào cũng có bánh ch ng, bánh tét, m t g ng, m t bí, h t d a v.v... cho ra v ngày t , ngày t t.

Nh ng dù món ăn "v t ch t" có ê h , đ y đ bao nhiêu mà thi u món ăn "tinh th n" là t báo xuân thì ngày t t cũng thi u h n h ng v đ m đà, quen thu c. Mà báo xuân không có bài S Táo Quân và bài phi m lu n v con giáp c m tinh thì ch ng khác gì m m c m T t thi u th t kho d a giá, mùa xuân thi u hoa, trái đ t thi u m t tr i, đàn ông thi u... đàn bà, nghĩa là thi u t t c ph i không quý v ? Trong ý h ng cao đ p đó, tác gi tr n tr ng c ng hi n quý v bài phi m lu n năm con Trâu, tr c đ hùng h n ch ng t tinh th n b n ngàn năm vẫn hi n "v ngu n" v i hy v ng các c trong h i Cao Niên kh i chê trách là ăn hotdog, hamburger nhi u nên m t g c, sau là g i t i quý v m t món quà tinh th n góp vui vào d p đ u năm.

Tr c khi kính m i quý v nhàn nhã ngao du trên mình trâu, thì t t ng cũng nên có đôi l i phi l , ki u "m t lòng tr c, đ c lòng sau" cho ph i phép và nh t là tránh m i hi u lâm vô ý hay c ý. Tuy m c đích trong sáng và h ng th ng c a tác gi ch là giúp vui m i ng i trong d p xuân v khi n ai n y đ u tho i mái, vui v , t i c i nh ông đ a trong đoàn múa lân, nh ng bi t đâu l i không có vài v nho chùm, "hán" r ng chuyên suy b ng ta ra b ng ng i hi u l m ý h ng r t cao đ p nói trên? H n n a, tr c khi vác bút ra đi, m đ cũng hăm he r ng n u mu n còn hàm răng đ c p "dú s a" hay c n "bánh đ y", bánh ch ng, hãy khôn h n mà kính nhi vi n chi, đ ng đ b l i kéo vào ch n th phi giang h , g p c nh "trâu bò húc nhau, ru i mu i ch t". Cũng c n nói thêm, "phi m lu n" nguyên là ch vi t văn hoa c a n n văn ch ng bác h c, đ c đ ch nôm trong gi i văn ch ng bình dân là "nói phét". Tuy "nói phét có sách, mách láo có ch ng" nh ng t u trung v n là nói... dóc, nên tác gi cũng không b o đ m hay c u ch ng t i tòa nh ng đi u nêu ra trong bài phét... lu n này là đúng 72 ph n đ u đâu. Vì v y, theo đúng tôn

ch và đi u l c a tr ng phái "nói phét", tác gi đ ngh quý v nam ph lão u, già tr l n bé ch nên "đ c qua r i b "; th ng ho c có ai t ng th t cũng không sao, nh ng n u có ph i đ c thóc gi ng ra mà ăn thì... ráng ch u.

Whew! Dài dòng nh trên nh ng tóm t t ch đi đ n m t k t lu n r t rõ ràng: m c đích duy nh t c a bài phi m lu n con Trâu ch đ "tr c mua vui, sau làm nghĩa". Trong tinh th n dĩ hòa vi quý, tác gi không giám hàm ý, ng ý hay t ý nói xiên, nói xéo, nói x b t c cá nhân, phe phái, đoàn th nào, mà ng c l i ch mu n suy tôn ng ng m , b c th m t t c m i t ng l p già tr trai gái đ vui v c làng. N u ch ng may trong lúc ng u h ng, xuân tình dào d t, r u vào l i ra, vô tình có l i l làm ph t lòng b t c ai, đó là l i l m c a... n công, đ u năm đ u tháng mong quý đ c gi t bi h x , ni m tình tha th và b quá đi cho. Đ ch ng t thi n chí "hình nhi th ng" cao đ p đó, tác gi thành th c c u chúc quý đ c gi thân m n c a b n báo, con cái cháu ch t, c nh ng ng i thân hay không thân, m t mùa xuân nh ý s c u, vui t t t đ p, nh t b n v n l i, đàn ông lúc nào cũng ph ng phi, vui v , m nh kh e c y m nh nh trâu đ bà xã hài lòng; còn quý "qu n b n y m mang" thì mát m , t i tr , da d h ng hào, ghé ng su t năm.

Sau th t c "đ u tiên" rào tr c đón sau và chúc t ng đ u xuân theo đúng Tôn Ngô binh pháp "tiên l h u binh", kính m i quý v theo m c đ ng tôi cùng đi thăm h hàng nhà Trâu.

Nhìn chung, trâu thu c gi ng nhai l i nh bò, do đó chúng ta th ng th y ban ngày trâu g m c hay ăn r m cho đ y b ng, r i t i vào chu ng n m, thông th " " r m c t d dày lên mi ng đ nhai l i. Trâu là b n trung thành c a nhà nông t ngàn x a, đã chung l ng góp s c v i ng i đ cày b a v t v đ mang l i thóc lúa nuôi s ng con ng i. Do đó, ch n trâu t t gi ng là m t trong ba đ u t i quan tr ng trong vi c xây đ ng gia đình cũng nh xã h i. Nông dân Vi t Nam th ng nh c:

T u trâu, l y v , làm nhà,
Trong ba vi c y l là khó thay

Theo các nhà kh o c u, Trâu là loài gia súc r t quen thu c t i các n c Á Châu v n l y ngh nông làm căn b n nh Vi t Nam, Trung Hoa, n Đ , Thái Lan, Nam D ng v.v... Vào năm 1985, các khoa h c gia c l ng t ng c ng có ch ng 130 tri u con trâu trên th gi i. Trong Anh ng , lo i trâu Á đông đ c g i là "water buffalo" hay trâu n c, mang tên khoa h c "bubalus bubalis" đ phân bi t v i lo i "bufalo" hay "trâu khô" có nhi u ở Châu M . Trâu n c là lo i trâu a đ m mình d i vũng bùn hay vũng n c. Th t ra, lo i "buffalo" nên g i là gi ng bò

r ng m i đúng vì có lông dài, thu c lo i "bison". Sách Tam Thiên T (ba ngàn ch) là m t cu n sách c , không rõ tác gi , d y ch Hán (ch Nho) cho ng i Vi t. Sách x p 3.000 ch Nho và nghĩa ti ng Vi t c a chúng, nh m t bài về, m i câu hai âm, khi đ c lên thì có v n cho d nh , th i tr c dùng đ d y ng i ta h c ti ng Hán có đ c p đ n trâu. Trong sách có nh ng câu v n nh : "Thiên tr i, đ a đ t, c c t, t n còn, t con, tôn cháu, l c sáu, tam ba, gia nhà, qu c n c, ti n tr c, h u sau, ng u trâu, c c a , nha răng...k t thúc v i ch cu i "T ch , T t ". Trong Tam thiên t có m t l i l m cho t i nay v n còn, đó là đ nh nghĩa ch ng u, nh đ tài chúng ta đang đ c. Tam thiên t vi t "Ng u trâu, Mã ng a", nên v n có nhi u ng i d ch ng u (buffalo) là trâu và d ch th y ng u(water buffalo) là trâu n c. trong khi th c ra ng u là bò và th y ng u m i là trâu. Thôi thì ta c xem ng u là trâu. Ng i Trung Hoa v n g i "ng u" là con bò, nh trong sách nhà Ph t có "Th p Ng u Đ " t c là m i b c tranh bò, nên trong đó v con bò.

Trâu cũng nh đa s các loài gia súc khác nh chó, mèo, heo, ng a, gà v.v... nguyên là loài v t s ng n i r ng núi hoang dã, sau này đ c loài ng i nuôi n ng d y d nên lâu ngày nên tr nên thu n th c tr thành gia súc. Hi n nay, gi ng nh chó r ng (chó sói), mèo r ng, ng a r ng, heo r ng v.v..., có nhi u lo i trâu r ng s ng n i các đ ng c , nh t là t i Phi Châu. Trâu r ng s ng t ng đàn có khi t i hàng ngàn con đ n ng t a và b o v l n nhau ch ng l i các lo i ác thú nh hùm, beo, s t v.v... Vì v y, c p beo tuy r t hung d , nh t là khi đói m i, nh ng cũng ít giám m o hi m xông vào b y trâu r ng đ ki m ăn. Các loài thú lanh l khác nh h u, nai, ng a v n v.v... th ng "ch y" đ tr n tránh đ i th , còn trâu r ng ch m ch p, không ch y nhanh đ c nên ph i h p qu n đ ch ng l i gi ng sài lang. Khi b c p beo t n công, b y trâu r ng t p h p quây qu n thành m t vòng tròn l n đ b o v nh ng con ghé ho c trâu già y u bên trong, còn nh ng con trâu kh e m nh có c p s ng nh n phòng th bên ngoài không cho đ ch th xâm nh p. N u c p beo li u lĩnh t n công, b y trâu s đ ng lo t cú th p đ u xu ng đ a m t hàng rào s ng nh n ho t nh v t tre vót nh n nêu đ ch th xông vào s b húc lòi ru t.

Sau này, vì trâu có s c m nh, d nuôi, b n tính l i t ng đ i hi n hòa nên đ c loài ng i chiêu d , tr thành gia súc đ kéo xe hay kéo c y, gi t th t hay l y s a. Có th nói ngay t th i ti n s khi loài ng i bi t tr ng c y, trâu đã là loài v t sát cánh v i con ng i trong cu c tranh đ u v i thiên nhiên đ s ng còn. Do đó, đ i v i nông dân trâu tr thành b n h u thân thu c h n c gà, chó, ng a, heo v.v... Theo sách khoa h c, tuy g i đ c g i chung là trâu, nh ng ngoài cách phân bi t t ng quát gi a trâu r ng và trâu nhà, còn đ c chia thành nhi u lo i, nhi u gi ng. Tr c h t là gi ng trâu Arni là m t lo i trâu r ng sinh s ng r ng núi bên n Đ . Trâu Arni có da màu xám hay đen, to con, kh e m nh nên là lo i trâu đ c gia súc hóa t hàng ngàn năm nay. Bên n Đ , ngoài trâu gi ng Arni, còn có r t nhi u lo i khác nh Murrah, Kundi, Nili, Ravi. T i vùng Đông Nam Á, đ i n hình là Vi t Nam và Trung Hoa, đa s các lo i trâu đ u thu c v gi ng 'trâu đ m' (swamp buffalo) hay trâu n c g i t là trâu nh th ng th y i Vi t Nam, nh t là ngoài B c Vi t. Trâu nhà Vi t Nam b t ngu n t gi ng trâu r ng Arni, trông ch c n ch và m nh kh e nh lo i bò kéo xe. Vì lo i trâu nhà này to con, có th n ng t 250 kg đ n 1000 kg, nên còn đ c dùng đ x th t. Đa s trâu nhà l i Vi t Nam và Trung Hoa đ c dùng đ kéo c y, b a hay trong công vi c đ ng áng. Trâu cũng đ c dùng đ kéo xe, có th đi t i 30 cây s

trong một ngày với xe ngựa hàng tấn. Các loài trâu nhà thông dụng gồm có: Albinoid, Shanghai, Tamarao... Bên Nam Mỹ còn có loài trâu Rosilho, trông khá giống trâu Việt Nam. Theo thống kê, trâu nhà được nuôi nhiều nhất tại các nước thuộc Á Châu. Ở Trung Hoa có vào khoảng từ 20 đến 25 triệu con; Thái Lan và Phi Luật Tân có 5 triệu con; Nepal khoảng 4 triệu con; Indonesia khoảng 2 đến 3 triệu con; Việt Nam và Miền Đông có 2 triệu con.

Ngoài các chủng loài nêu trên, trâu còn có nhiều màu sắc khác nhau. Thông dụng nhất là loài trâu da xám sẫm, chúng ta thường quen gọi là trâu đen. Có loài lông trắng, da màu xám nhạt gọi là trâu xanh nhạt sách cũ có nói Lão Tử, giáo chủ của phái "thanh tịnh vô vi" thường cưỡi con "thanh ngưu" đi ngao du khắp thiên hạ. Trong nhạc phẩm "Ngày Trưa Vắng" của nhạc sĩ Phạm Duy cũng có câu "... có con trâu xanh hớt lòng giúp đỡ". Ngoài hai loài trâu xám và trâu xanh, còn có loài trâu trắng tinh khiết hiếm.

Trâu trưởng thành nặng khoảng từ 250 đến 500 kg. Loài trâu rừng hoang dã lớn hơn nhiều, con cái có thể nặng 800 kg, con đực lên tới 1,2 tấn, và cao tới khoảng 1,8 m. Trâu rừng châu Á có cặp sừng dài nhất trong số các loài thú có sừng trên thế giới. Mới đây, tại Việt Nam, một bộ sừng trâu rừng lớn nhất thế kỷ đã được phát hiện, được đoán to hơn trâu rừng hiện nay rất nhiều. Ở Ấn Độ là nước nuôi nhiều trâu nhất trên thế giới. Ở nước này người ta sử dụng sữa và thịt của trâu thay cho bò.

Nước Việt Nam có các dòng sông phì nhiêu thuộc miền châu thổ sông Hồng và Cửu Long do đó nông nghiệp tại nước ta đã được phát triển từ thời xa xưa. Con trâu vì vậy thường được coi như người bạn thân thiết và trở thành biểu tượng rất phổ thông của dân quê Việt Nam. Vì vậy, ngoài việc chia sẻ niềm vui của người nông dân trong đời sống hàng ngày, trâu còn gắn liền với phong tục, tập quán của dân Việt từ ngàn xưa, điển hình là trâu đã được dùng để mang tên một trong mười hai con giáp. Trong số những con giáp, trâu không những là con vật lớn nhất mà có lẽ còn gắn gũi với chúng ta nhất đến nay đã trở nên mất mặt trong gia đình, dòng cam còng khi nhắc trong câu ca dao sau đây:

Trên dòng còng, dưới dòng sâu,
Chẳng còng vầy còng, con trâu đi bộ a

Tình thân này sẵn đem đến nỗi lòng khi trâu còn được coi như một người bạn tâm sự thục tình quý mến, cùng chia sẻ gian lao nhọc nhằn với nông dân ngoài đồng vào những buổi trưa hè nóng bức.

Trâu i ta b o trâu này
Trâu ra ngoài ru ng trâu cày v i ta
C y cày v n nghi p nông gia
Ta đây, trâu đây ai mà qu n công
Bao gi cày lúa còn bông
Thì còn ng n c ngoài đ ng trâu ăn

Trong đ i s ng hàng ngày c a dân quê, hình nh c a con trâu quen thu c cũng th ng đ c nh c nh qua nh ng câu t c ng hay ví von r t ý nh ng ý khuyên răn ng i đ i.

Đ i là m t cu c c nh tranh liên t c nên k ch m ch p đ b thua thi t. Mu n chi m l i th trong công vi c làm ăn, hình nh b y trâu cùng kéo nhau xu ng m t vũng n c đ c g i lên đ khuyên m i ng i h y tích c c mau m n đ chi m l i th nh câu "trâu ch m u ng n c đ c". Nhi u khi trong cu c tranh giành quy n hành gi a nh ng th l c to l n l i gây thi t h i lây t i nh ng k th p c bé mi ng vô can. Vì v y, các c ta th ng nói "Trâu bò húc nhau, ru i mu i ch t". Nh ng ng i làm vi c không có h th ng h p lý, thi u th t m ch l c tr c sau, ng i đ i ch e là "Đ t cái c y tr c con trâu". Đây là ki u cách làm vi c và lý lu n c a nh ng k hi n đang hô hào h p tác v i Vi t C ng đ xây đ ng đ t n c Vi t Nam. Đ i ch đ c tài đ ng tr , Vi t C ng là th ph m chính đang tàn phá đ t n c, là tr ng i l n nh t, vì v y mu n tái thi t, chúng ta c n phải tiêu di t l sâu b h i dân h i n c này tr c. Đ ám ch nh ng ai bi ng nhác, ch a làm đã mu n ngh , ng i đ i có câu m a mai "sáng tai h , đ c tai c y". "H " là ti ng riêng c a th c y b o cho trâu hi u h y ng ng kéo c y. Khi mu n trâu kéo c y tr l i, nông phu nói "v t, v t" đ trâu đi. Nh ng ai th ng ganh t , gièm pha, không a ng i thành công ho c có mi ng ăn mi ng đ h n mình, t c ng m nh danh là "Trâu c t ghét trâu ăn". Ngoài ra, chúng ta cũng th ng nghe m i ng i ví von: "Kh e nh trâu", "Th nh trâu", "Anh hùng ch t l chân trâu" v.v...

Ngoài nh ng câu t c ng , ví von, ca dao cũng là kho tàng văn ch ng phong phú ph n nh trung th c n p s ng c a gi i bình dân. Trong ca dao hay trong nh ng đ p l t t quan tr ng, con trâu cũng th ng là đ u câu chuy n.

Ngày x a khi thách c i, ngoài tr u cau, nhà gái th ng "thách" đàng trai n p sính l thêm m t con thú "b n chân" ng ý nh cũng ph i là heo, l n là trâu bò đ làm đám c i linh đình đ i h hàng làng n c cho n m y n m t. Nh ng ch ng may g p ph i chàng r t t ng lai nghèo, không mua n i con v t b n chân nên đành ph i bào ch a:

C i nàng anh toan d n voi
Anh s qu c c m, nên voi không bàn
D n trâu, s h máu hàn
D n bò, s h nhà nàng đau gan
Mi n là có thú b n chân
D n con chu t béo, m i dân m i làng

Đôi khi, dù chàng trai đã c g ng h t s c đ đ p ng l i thách c i, nh ng nhi u cô gái h m hĩnh v n chanh chua cho r ng mình còn cao giá h n nhi u:

Anh v bán ru ng cây đa Bán c p trâu già m i c i đ ng em.

"Ru ng cây đa" là ru ng đ u làng, đ a đi m thu n ti n nh t nên r t quý hi m và đ t giá.

Nói t i chuy n l a đôi, d ng v g ch ng, các c ta ngày x a th ng kén ch n nàng dâu, chàng r r t k càng, nhi u khi chính các "đ ng s " cũng không đ c tham kh o ý ki n, theo đúng quan ni m "cha m đ t đầu con ng i đó". Vì "C i v xem tông, l y ch ng coi gi ng", chàng r c n ph i có "gi ng" t t, đ "c y" m t phát vào đám m non là k t qu trông th y ngay. Nh ng "gi ng" dù có t t mà "ru ng" c n c i, n c nôi không đ y đ thì lúa m c làm sao đ c ph i không quý v ? Do đó c n ph i ch n l a nàng dâu k càng h n đ ki m ng i "v ng phu ích t ", l m con nhi u cái. Nh ng ng t m t cái ngày x a "nam n th th b t thân", đâu có v ôm eo ch, hôn hít, s mó, xào t, xào khô th gi n nh bầy gi . Mà ch a m cu c "thám hi m" thì làm sao bi t th a ru ng c a ai kia thu c lo i lá tre, lá vông hay lá mít? t hay khô? Có m u m ph i nhiêu không? Ch c còn cách "trông m t mà b t hình dong", xem t ng bên ngoài mà suy đoán "ph n trong" v y! Đ i v i dân quê m c m c, h ch c n đ m kinh nghi m mua trâu áp đ ng vào vi c ch n "nái" là trúng phóc nh "Mua trâu xem vó, l y v xem nôi".

Trâu, ngoài vi c tr giúp đ c l c cho nông dân trong vi c đ ng áng, còn là con v t r t h u đ ng và r t có giá tr trong nh ng đ p quan hôn tang t . Đám c i ho c đình đám trong làng có "v t trâu" hay m bò là m t đám l n. Khi kh n vái thánh th n, h a t l b ng trâu cũng là m t đ p đ n n quan tr ng.

Đ i v i nh ng cô gái trong làng hay kén ch n, ph i "ch ng mông mà gào" đ n n i b m c b nh "ho ng ch a", tuy t i n ng khó tha th , có th b "g t đ u bơi vôi", nh ng ch c n n p m t con trâu cho làng xã thì cũng đ c tha t i. Không có trâu, ch còn có n c b làng ra đi:

Ph nh ph nh l n gi a l n ra
M i! Con ch ng nhà đ c đâu
 nhà làng b t m t trâu
Cho nên con ph i đ m đ u ra đi

Dân quê thu tr c th ng mê tín, d đoan, khi g p ho n n n, nguy hi m hay đi c u thánh c u th n c u giúp, xin cúng trâu đ đ n n t l . Đ i v i nh ng ng i lúc cúng vái thì h a h n đ th , nh ng khi tai qua n n kh i l i quên h t, ca dao có câu ch nh o:

C u đ c kh n bà m t trâu
Đ c r i thì có trâu đâu cho bà

Đ nh c nh m i ng i h y nh t i tình t dân t c, đ ng nên v ng ngo i hay đ ng núi này trông núi n , ki u nh ng i M th ng nói "the grass is greener at the other side of the fence", (bên kia hàng rào, c xanh t i h n), dân ta có câu nh c nh khéo léo:

Trâu ta ăn c đ ng ta,
Tuy là c l t nh ng là c th m

Câu này ý nghĩa cũng t ng t nh "ta v ta t m ao ta, du trong dù đ c ao nhà v n h n". Vi t đ n đây, tác gi không kh i "d nón thán ph c" các c ta ngày x a, vì nh ng câu "ví von" không nh ng đúng phóc t hàng ngàn năm v tr c, mà chân lý còn "v t th i gian và không gian" theo chân ng i Vi t t n n sang mãi t n T p Ch ng Qu c Huê K . B ng c là hi n nay có thi u gì các v li n ông li n bà ng i M g c Đ i C Vi t, da dùng kem này kem n đ t y, đ c o t i ngày nh ng v n vàng ng nh ngh , mũi thì s a lên s a xu ng hàng ch c l n mà v n x p lép gi ng cái bánh trắng, y v y mà đã quên khu y c "ao ta" l n "đ ng ta". Các v này - n u là gi ng cái - ch r ng đàn ông Vi t Nam thu c lo i ao đ c, n c không đ c trong xanh đ p đ nh m t mèo c a m y tên m i Da Đ nên ca bài t u mã. "ôm c m sang thuy n khác" theo t i mũi lỗ, b t k tình nghĩa. Có dè đâu ch trong m t th i gian ng n, khi t i n h t không còn đ đ mua "drug" thì tình cũng tan, mu n quay v cùng "qu c gia dân t c" thì đã quá mu n.

Còn đ i v i các v li n ông con trai cũng ph i c n th n, vì nhi u v t ý chê c "ru ng ta" là c t không thèm c t, trong khi ch c l i hít hà, l i khen "c " c a m y cô h ng mao v a dài v a xanh, ch m i nhìn s thoi cũng đã đ khoái con m t, n u đ c làm "groundskeeper! ' ch c là khoái t l m. Vâng, th a quý v , đám c "xanh r n chân tr i" kia coi đã th t, r tay vào ch c mát r i, êm m t nh nhng t th t, nh ng coi ch ng, bèn đ i có nhi u "bug" l m , không khéo b nó "c n" có ch u m t gi ng ! Ngoài ra, n u vô phúc, m t t áng ph i "hàm chó, vó ng a", mà v ph i đám c . . . g c Phi Châu hay g c Xi chuyên đ c bốn b ng "tacos" mí l "tamales" thì có n c mà b hút. V l i. dích dánh đ n m y đám c ph i gió này, nay ph i t a, mai xén, m t c n bốn phân ... làm l ng hùng h c t i ngày sáng đêm, còn gì thân th ? Ch nh n l i ch cho đ p hamburger và hót dog c m canh, nh mùi m m tôm, m m ru c "qu c h n qu c túy" ch u sao n i? Thôi, nh n đ p đ u năm đ u tháng, tác gi xin có l i khuyên mu n cho gia đình đ m m , trên thu n đ i hòa thì "v b o ch ng vâng" c "ta c y ru ng ta", c m nhà quà v là xa l an toàn nh t, bí quy t c a h nh phúc l a đôi đ y quý v .

Sau khi có vài l i bàn ki u Mao Tôn C ng đ l y ph c cho con cái và thay đ i không khí, nay tr l i chuy n Trâu đ kh i b các bình lu n gia văn h c chê là l c đ . Ngoài ca dao và t c ng , Trâu cũng còn là đ tài r t quen thu c trong kho tàng chuy n c tích dân gian đ c nhi u ng i bi t t i.

Đ u tiên, v s tích con trâu, ng i ta k r ng ngày x a, Ng c Hoàng Th ng Đ th y đ ng gian đối kh , loài ng i không có đ lúa g o ăn, còn súc v t nh l a, ng a, bò, c u ... không có đ c đ g m. Ngài bèn sai Tiên Đ ng mang xu ng h gi i m t bó lúa và m t bó c th n "gieo đầu m c đ y" đ gây gi ng làm th c ăn cho ng i và v t. Xu ng t i tr n gian, Tiên Đông th y c nh đ p, đàn bà con gái h p đ n nên sao lãng nhi m v , quên c công tác đ c giao phó, ch gieo bó c mà quên m t bó lúa. Do đó c m c lan tràn mà không có lúa khi n loài ng i v n thi u th c ph m. Ng c Hoàng n i gi n, ph t Tiên Đ ng bi n thành con trâu, b t g m b t c đ chu c l i. T đó, loài trâu tuy ph i làm vi c đ ng áng c c nh c, nh ng ch đ c ăn c đ đ n t i mê gái x a.

Khi còn nh , ch c đã s chúng ta th ng đ c nghe k chuy n "Th ng B m có cái qu t mo, phú ông xin đ i ba bò chín trâu". Qu t mo là cái qu t làm b ng mo cau khô không đáng giá là bao. B m là m t chàng lãng t , su t ngày rong ch i v i cây qu t mo phe ph y. M t ông nhà gi u th y B m ta lúc nào cũng có v nhàn h bèn g B m xin đ i c a c i đ l y cái qu t mo mà phú ông cho là báu v t có công đ ng giúp con ng i b t đ c nh ng lo l ng, phi n mu n c a cu c đ i. Phú ông đ ngh đ i nào "ba bò chín trâu", nào "ao sâu cá mè", nào "bè g lim", "chim đ i m i" v.và nh ng B m ta v n "sài l c" không ch u. Cu i cùng, B m l i b ng lòng đ i qu t mo l y n m xôi c a phú ông. Khi nghe chuy n này, nhi u ng i cho r ng th ng B m r t đ i, vì trâu bò, ru ng v n đáng giá h n n m xôi r t nhi u. Nh ng bi t đầu B m đã r t khôn, vì gi u sang phú quý trên đ i l m khi ch đ a đ n lo âu phi n mu n, ch a ch c đã đ c ung dung t t i, an h nh ng nh ăn n m xôi trong tay.

M t chuy n c tích cũng liên quan t i Trâu tr con r t a thích d c r t nhi u ng i k nh t là vào d p T t Trung Thu khi ng m trăng, đó là chuy n "Th ng Cu i ng i g c cây đa, b trâu ăn lúa g i cha i i". Cu i là m t chàng chăn trâu n i ti ng "nói d i nh Cu i", đem lòng yêu nàng H ng Nga trên cung Qu ng. Tuy thân ph n nghèo hèn nh ng tình yêu chân thành c a Cu i khi n cô H ng c m d ng và ch p nh n. Cu i đ c đ a lên cung Qu đ đ i đ i chung s ng v i ng i yêu. Do đó trên m t trăng muôn thu in hình chú Cu i ng i d i g c cây đa. Sau này nhà thơ say T n Đà chán c nh th gian điền đ o, đã ao c đ c làm chú Cu i:

Đêm thu bu n l m ch H ng i
Tr n th em nay chán n a r i
Cung qu có ai ng i đó ch a
Cành đa xin ch nh c lên ch i

Nh ng trong s c tích, ý nh và c m đ ng nh t có l là câu chuy n tình Ng u Lang và Ch c N . T ng truy n r ng ngày x a có chàng Ng u Lang là m t m c đ ng chăn trâu, vì c duyên nay m n nên g p đ c m t nàng tiên trên tr i tên là Ch c N . Hai ng i đem lòng yêu nhau nh ng tr i không ch p nh n m i tình tiên t c này. Tr i b t hai ng i ph i xa nhau b ng cách đ y Ng u Lang m t b sông Ngân Hà trên th ng gi i, còn Ch c N b bên kia sông đ đ i đ i không bao gi đ c g p nhau. Tuy hai ng i b cách m t nh ng v n không xa lòng, lúc nào cũng nghĩ t i nhau. Tình yêu th m thi t và chung th y này khi n Tr i cũng c m đ ng nên cho phép hai ng i m i năm đ c g p nhau m i năm m t l n vào tháng b y. Vào ngày h i ng , nhi u con qu ch p cánh li n nhau thành m t cây c u b c qua sông Ngân đ đôi tình nhân muôn thu b c qua g p nhau. Do đó cây c u này đ c g i là c u Ô Th c t c là c u qu đen. N c m t m ng t i c a Ng u Lang và Ch c N trong d p h i ng hi m có hàng năm bi n thành nh ng gi t m a r i xu ng tr n th , g i là m a Ngâu, t ch Ng u (Ng u Lang) mà ra. Sau này, ng i đ i h ng dùng thành ng "v ch ng Ngâu" đ ch nh ng đôi uyên ng yêu nhau nh ng vì hoàn c nh ph i chia cách. T ng cũng nên bi t bên Trung Hoa cũng có câu chuy n tình "đ u sông cu i sông" t ng t nh chuy n Ng u Lang - Ch c N tuy khá hay, nh ng không th m thi t và có ý nghĩa b ng. Đó là 4 câu th th ng đ c ng i ta l y ra t bài "Tr ng t ng t " c a L ng Ý N ng, đ i H u Chu bên Trung Hoa:

Ngã t i T ng Giang đ u
Quân t i T ng Giang vĩ
T ng t b t t ng ki n
Đ ng m T ng Giang th y
(Thi p t i đ u sông T ng
Chàng c cu i sông T ng
Nh nhau nh ng ch ng g p

Cùng u ng n c sông T ng)

Chuy n k r ng ch ng bà L ng Ý N ng b sung công, đi lính thú cho vua nhà Chu. Bà L ng Ý N ng chi u chi u ra b sông, nhìn v h ng xa xăm, làm bài th này đ nh t i ng i chinh phu. Th i đó ph n bi t đ c bi t vi t có th đ m trên đ u ngón tay, đ ng nó gì đ n làm th ! Nhà vua đ c đ c bài th , c m đ ng quá, bèn mi n quân đ ch cho ng i ch ng đ tr v v i gia đình. B n câu th trên th ng "đ c" (hay "b ") đ i 2 ch đ u 2 c u. Đ n nay, ch a bi t ai đúng ai sai.

Trong dân gian còn có truy n Tr ng Qu nh ch i trâu khi n s Tàu ph i thán ph c, ch u thua. Nguyên n c Tàu lúc nào cũng nuôi m ng thôn tính n c ta, nh ng sau nhi u l n b đ i b i nên không giám xua quân xâm lăng nh tr c. M t hôm, vua Tàu sai s sang n c ta, gi ti ng thăm vi ng nh ng k th c dò xét xem n c ta có nhi u nhân tài hay không đ tùy nghi hành đ ng. S Tàu đem theo m t con trâu c r t to l n và hung d r i thách vua ta đ a trâu ra ch i thi, n u b thua ph i tri u c ng n c Tàu. Vua ta th y trâu Tàu kh e quá nên r t lo ng i, bèn tri u Tr ng Qu nh vào cung v n k . Tr ng Qu nh ch xin vua m t con nghé nh , g y đ i m y u đ ch i v i trâu Tàu. Đ n ngày thi đ u, Tr ng Qu nh b đ i con nghé không cho bú s a nên khi g p trâu Tàu, con nghé xông vào b ng con trâu l n đ tìm vú m . Trâu Tàu tuy to l n nh ng ch quen ch i v i trâu l n, nay g p con nghé nh khát s a c l i đ u vào hai chân sau nên b ch y. Tr ng Qu nh còn đ a s Tàu: "Trâu Tàu to l n nh v y mà còn b thua m t con nghé nh c a Vi t Nam, n u đ a trâu Vi t ra, ch c trâu Tàu ch t m t xác". S Tàu ch u ph c, v tâu v i vua Tàu là Vi t Nam có r t nhi u nhân tài, không th xâm l n đ c.

Ai cũng bi t t i Hà N i có H Tây r t l n là th ng c nh ngay trong thành ph . Theo c tích có m t con trâu b ng vàng rỗng đ i đáy h , g i là "Trâu vàng H Tây". Nguyên vào th i nhà Lý, có m t nhà s pháp thu t cao c ng tên là Không L . M t ngày kia, s Không L lên đ ng sang Trung Qu c, mang theo m t cái túi nh . Nhà s xin y t k i n vua nhà T ng, đ quyền m t ít kim khí, ch c n đ y túi đem v đúc thành t ng Ph t. Vua b o quan đ a s Không L vào t n kho, ch n l a tùy thích vàng hay đ ng, mi n là ch đ ng đ y túi thôi. V a b c vào c a kho, s Không L trông th y m t con trâu to l n, đúc toàn b ng vàng rỗng đ ng nghênh ngang, nh mu n canh gi kho vua. Gian chính gi a, có c t gi m t s kim khí hi m quý h n vàng, g i là đ ng đen. S Không L bèn gi phép thu t th n thông, m cái túi v i nh ra, thâu tóm quá phân n a s đ ng đen trong kho vàng b c c a vua T ng. Vua T ng n i gi n, ra l nh chém đ u nhà s n c Nam nh bé, s Không L v i vàng thoát ra kh i kho báu v t, nhanh nh n v t qua hoàng thành. Tr v n c, S Không L đúc m t cái chuông b ng đ ng đen l y T u v . Vào ngày l khánh thành chuông đ ng đen, s Không L c m chày đánh lên ti ng chuông đ u tiên, ti ng chuông vang xa, rung đ ng đ n ngàn v n đ m. Con trâu vàng kho tàng vua T ng nghe ti ng chuông đ ng, b ng phóng ch y v ph ng Nam. Th y con trâu vàng ch y đ n, nhà s bèn l n chuông xu ng H Tây. Chuông đen rung vang m t l n cu i cùng, tr c khi r i xu ng n c. Con trâu vàng, theo đó, cũng nh y xu ng H Tây bi n m t theo chuông đáy h .

Nháng ngái thá rán nác Viát đã đáng nán mát ngái đán thá bán cánh Há Tây, đá nhá ná nhà sá Không Lá đã đáy cho há pháng pháp đáng. Vua nhà Lý đã ban sác phong táng sá Không Lá biát danh là Thán Thá Đức.

Trong lách sá Viát Nam, có vá anh hùng "Cá Lau Táp Trán" Đinh Bá Lĩnh xuát thân tá trá chán trâu. Ông là ngái đáng Hoa Lá (nay thuác huyán Gia Vián, tánh Ninh Bình), thuá nhá má cái cha nán vá quá vái chá. Lúc đá nác ta đáng vào thái Háu Ngáu, bá nán 12 sá quán, mái ngái chiám mát nái xáng háng xáng bá. Các sá quán đáng nhau lián mián gáy ra nái loán, dán chúng vá cáng khán khá, ông Đinh Bá Lĩnh tháng đá chái vái đám trá chán trâu, bát chúng khoánh tay làm kiáu và láy báng lau làm cá táp trán. Có lán ông cho giát cá trâu cáa chá đá làm tiác "kháo quán". Lán lán, ông theo sá quán Trán Minh Công & Bá Hái Kháu (thuác phá Kián Xáng, tánh Thái Bình). Sau đá ông nám binh quyán, đáp đác loán 12 sá quán khián nác nhà đác thái bánh thánh trá, nán đác dán chúng tán là Ván Tháng Váng. Đán năm Máu Thán (968), ông lán ngái Hoàng Đá, đáng đá tái Hoa Lá, đát quác hiáu là Đái Cá Viát. Trong Đái Nam Quác Sá Dián Ca, có đán nái nói vá vua Đinh Tiên Hoàng nhá sau:

Có ông Bá Lĩnh há Đinh,
Con quan Thá Sá thành Hoa Lá,
Khác tháng tá thuá còn thá,
Rá đán mác tá má cá báng lau ...

Trong sá sách còn có ông Đào Duy Tá thuá nhá cáng là mác đáng, con cáa Đào Tá Hán là káp hát và Bà Kim Chi là ngái hiáu hác, nán sau đác Chúa Sái Nguyán Phác Nguyán đác phong chác Nha Úy Nái Tán, tác Lác Khá Háu, Quan Quán nái ngoái quán cá, Tham lý quác chánh. Đào Duy Tá là ngái có công đáp xáy láy Tráng Đác & huyán Phong Lác và láy Đánh Bá Tráng Thành đác theo sông Nhát Lá tác gái là Láy Tháy Đáng Hái đáng chán quán Chúa Tránh.

Vá mát phong tác táp quán, mái năm vào ngày máng 9 tháng 8 Âám lách hàng năm, dán Đá Sán lái táng báng bác vào mát lá hái lán mang đám bán sác ván hóa và tánh thán tháng vá: Hái chái trâu. Đá có ngày hái đác đáng này, ngái dán Đá Sán không tiác công cáa đá đá tìm mua báng đác nháng trâu &ng ý tá kháp mái nái đá vá làm lá "nháp táng" tán lán thành ông trâu...

Hái chái trâu có tá bao giá, cháa ai rá, nháng truyán thuyát vá hái chái trâu gán vái tác thá thán Đám Tác - lúc Đá Sán ván chá là mián đát hoang váng đáy sinh láy, lau sáy cách đáy vài trám năm và câu ca truyán táng ván còn đán báy giá :

Dù ai buồn đâu bán đâu
Mùng Chín tháng Tám ch i trâu thì v
Dù ai buồn bán trăm ngh
Mùng Chín tháng Tám thì v ch i trâu

G n đây, d i th i Pháp thu c t i mi n Nam có ông Nguy n Văn L c, còn đ c g i là H c L c làm bài th "V nh Con Trâu", ví b n Vi t gian bán n c gi ng nh nh ng con trâu to đ u nh ng đ n đ n, ch ng phân bi t đ c chính tà, nh ng l i nói ph i đ i v i chúng chàng khác gì "đ n kh y tại trâu":

Mài s ng cho l m v n là trâu
Ng m l i mà coi th c l n đ u
Trong b ng lam nham ba lá sách
Ngoài c m lém đếm m t hàm râu
M c m u đ t đít quay đ u ch y
Làm l bơi chuông nh n nhác s u
Nghé ng ngàn đ i quen ghé ng
Năm cung đ n kh y bi t nghe đâu?

Khi nói trong b ng lũ trâu bò ph n qu c ch có "lam nham ba lá sách", ch c ông H c l c mu n ám ch s ngu d t c a chúng. Ng i x a quan ni m r ng s khôn ngoan, bi t ph i qu y c a con ng i đ u đ c ch a trong b ng nh các câu nói "hung trung binh giáp, ch ng th ng kinh luân" hay "binh giáp tàng hung trung". Trong b ng r ng tu ch, ch có vài ba lá sách, không th nào là ng i bi t đ o thánh hi n đ c. Còn "lém đếm m t hàm râu" là t ng m o c a nh ng k nham hi m, n nh th n, đúng nh câu "ng i trung m t đ đôi trông b c, đ a n nh râu đen m y s i còi". Trong tu ng hát b , nh ng vai trung th n đ u v m t đ , mang b râu r m, dài nh Quan Vân Tr ng. Còn vai n nh th n, ph n ngh ch nh T n C i, Tào Tháo thì râu loe hoe, h t nh m y s i lông ... c m c a "bác" H .

Nhà chí sĩ H c L c cũng chê lũ Vi t gian ngu si nh b y trâu "m c m u đ t đít quay đ u ch y". Đây là tích th i Chi n Qu c, thái t Đ i n Đan n c T b y "H a Ng u Tr n" đ đánh b i quân Yên do t ng K Ki p c m đ u t i thành T c M c. Trong tr n đánh n i ti ng này, Đ i n Đan b t hàng ngàn con trâu, c t dao nh n vào s ng, l y v i v đ m u xanh đ khoác trên mình, sau đuôi c t nh ng bó c khô t m đ u. Còn quân lính n c T cũng m c qu n áo v r ng r n lòe lo t, gi làm th n binh. Đ n đêm, Đ i n Đan xua trâu ra, đ t c đàng sau đuôi khi n trâu b nóng, l ng l n xông vào tr i quân Yên. Đa s quân Yên còn đang ng , b ng m t d y th y "th n

binh" và "th n v t" đang tàn phá t i b i nên đâm đ u b ch y. B y trâu b đ t đít nóng quá, b đầu húc đó làm doanh tr i quân Yên tan hoang, binh lính l p ch t l p b th ng hoàn toàn tan rã. Quân T đ i th ng tr n này.

Cũng nên nói, c Phan Văn Tr làm thêm bài th "V nh Con Chó Ch t Trôi" đ ví b n Vi t gian tuy đ c Pháp cho gi nh ng ch c tr ng quy n cao, nh ng đây ch là nh ng "xú danh". cũng hôi th i nh xác con chó ch t trôi:

S ng th i b t th , th lêu rêu
Thác th dòng sông xác n i ph u
V n v n s c còn ph i l n đ n
Thúi tha danh h i n i lêu bêu

Đ c xong hai bài th "Trâu, Chó" nói trên, chúng ta có c m t ng nh các c đã s ng l i đ ch i b n trâu chó Vi t C ng ngu đ n ph n dân h i n c. Th mà ngày nay t i h i ngo i v n còn nh ng b n xôi th t, luôn mi ng hô hào hòa h p, hòa gi i, giao l u v i bè lũ hôi tanh nh "con chó ch t trôi" đ ki m ăn, ch ng khác nào "b y tôm tép" và "lũ qu di u" s ng bám vào xác con chó ch t trôi C ng S n. S m mu n gì con chó ch t trôi này cũng b tr n gió dân ch , làn sóng t do đ i đ p cho tan tành, ch còn mùi xú u đ l i ngàn năm. Riêng vi c so sánh lũ qu đ v i con Trâu thì s b t công cho con v t này. Tuy trong b ng ch có "lam nham ba lá sách" và "ngoài c m lém đếm m t hàm râu", nh ng Trâu còn giúp đ c nông dân trong vi c đ ng áng, không nham hi m và b i h i dân h i n c nh bè lũ cáo H .

Đ c p t i b n Vi t C ng tàn ác, không th không nh c t i lũ qu s "đ u trâu m t ng a" c a Diêm V ng đ i âm ph chuyên đi b t h n ng i s ng trên d ng gian. N i ti ng nh t trong đám qu này là hai tên phán quan, đ c m nh danh là "h c b ch vô th ng" vì m t tên chuyên m c đ đen, còn tên kia m c đ tr ng. Hai tên phán quan này c m cu n s t lên d ng gian đi m danh nh ng ng i "t i s " r i sai hai qu "ng u đ u mã di n" b t h n v âm ph . Vì v y, khi nghe t i đám qu "đ u trâu m t ng a" này, ng i tr n ai cũng kinh s và chán ghét. Hi n nay t i Vi t Nam, có hàng hà sa s đám qu đ đ u trâu m t ng a tên Vi t C ng đang ng tr , trách nào dân chúng ch ng b hành h đ n t t cùng.

Cũng nh Vi t Nam, Trung Hoa là m t x s ng v nông nghi p, nên cũng có khá nhi u truy n li n quan đ n Trâu. Ngoài "H a Ng u Tr n" th i Chi n Qu c nh đã k , trong Tam Qu c Chí còn có truy n "trâu g , ng a g " c a quân s Kh ng Minh dùng đ đánh quân nhà Ng y do T Mã Ý c m đ u. M t trong nh ng l n "L c xu t K S n", quân Hán vì vi n chinh xa h u c nên

g p tr ng i v v n đ v n chuy n l ng th c. Vì đ ng sá quá xa xôi i g p gh nh khúc khu u nên vi c ti p t l ng th o cho quân lính r t khó khăn. Quân S Kh ng Minh li n v h a đ , giao cho th m c đóng hàng ngàn con trâu g , ng a g có th ch y nh y đ c nh trâu ng a s ng. Đàn trâu ng a này đ c dùng đ v n chuy n l ng th c nên quân Hán đ s c bao vây T Mã Ý lâu ngày. T tr c đ n nay, T Mã Ý ch c th vì bi t tr c quân Hán không s m thì mu n s ph i rút lui vì đ ng xa thi u l ng, nay th y trâu ng a g t i l ng đ u đ n nên r t lo s . Ít lâu sau, Kh ng Minh c ý đ quân Ng y b t đ c vài con trâu ng a g nên T Mã Ý cũng b t ch c t ch ra đ t i l ng. Đ n lúc đó, Kh ng Minh ng m cho ng i v n ng c l i c a trâu, ng a g khi n quân Ng y đ y mãi mà trâu ng a c đ ng ra. Sau đó, quân Hán đánh t i khi n quân Ng y ph i b ch y. Lúc đó, quân Hán ch vi c v n l i i, trâu ng a g t i đ y l ng th c l i đi đ ng đ c nh th ng. Tr n này, quân Hán đ i th ng, l i còn thu đ c r t nhi u l ng th o. T Mã Ý ph i ph c Kh ng Minh là ng i nhà tr i.

Trong truy n Tây Du Ký k l i s tích Đ ng Tam T ng sang Tây Trúc th nh kinh cũng có tên Ng u Ma V ng mình ng i đ u trâu. Ma v ng này là ch ng c a Thi t Phi n Công Chúa, ch nh c a h a di m s n. M t hôm th y trò Đ ng Tăng đi đ n vùng h a di m s n nh ng vì th i ti t quá nóng nên không th nào đi qua đ c. Đ t l n c a Đ ng Tăng là Tôn Hành Gi bi t ch có qu t ba tiêu (t u lá chu i) c a Thi t Phi n Công Chúa m i qu t cho th i ti t đ u l i đ c. Nh ng công chúa nh t đ nh không cho m n qu t vì lúc tr c, h Tôn đã c u Ph t Di L c b t H ng Hải Nhi là con c a Ng u Ma V ng và công chúa làm đ t . H ng Hải Nhi vì sinh đ n i núi l a nên lúc nào cũng di chuy n b ng xe bánh l a (h a luân xa). Sau này, Hành Gi nh Ph t giúp đ cũng m n đ c qu t, giúp Đ ng Tăng v t h a di m s n, sang đ n Tây Trúc c u đ c kinh Ph t.

Truy n "Ti t Nhân quý Chinh Đông" cũng k h Ti t nguyên là con c p tr ng (b ch h) bi n hình. Vì c duyên, Nhân quý ăn đ c m y cái bánh hình trâu, c p nên có s c m nh c a chín trâu ba c p h p l i Nhân quý có công c u giá vua Đ ng Lý Th Dân nên đ c phong ch c nguyên soái trong cu c chinh đông. Con c a Ti t Nhân quý là Ti t Đình San và v là Phàn Lê Huê sau này cũng giúp vua Đ ng trong cu c chinh Tây. T ng cũng nên bi t quân s nhà Đ ng tên T M u Công là ng i thông v thiên văn, đ a lý nh ng l i có cái mũi l n nh mũi trâu nên nh ng ng i trong nhóm b n c a Đ ng Th Dân nh Trình Gi o Kim, T n Thúc B o v.v... g i là lão quân s mũi trâu. Truy n thuy t Trung Hoa còn có truy n H a Do, Sào Ph liên quan t i Trâu. H a Do đ c ti ng là ng i hi n nên m t hôm đ c vua Nghiêu g i đ n đ truy n ngôi cho. Nghe xong, H a Do không tr l i, ch l ng l b đi vào ch n r ng sâu, tìm t i m t dòng n c đ r a tai. Lúc đó có m t ng i chán trâu tên Sào Ph cũng đang đ n trâu đ n cho u ng n c. Sào Ph h i t i sao H a Do l i ph i r a tai? H a Do bèn k chuy n vì đã trót nghe vua Nghiêu nói v vi c truy n ngôi là nh ng l i "đ b n" nên r a tai cho s ch. Sào Ph nghe xong li n đ t trâu b đi không cho u ng n c n a. H a Do h i lý do. Sào Ph nói dòng n c đã b tai H a Do làm b n, n u đ trâu u ng s đ c mi ng trâu! Nghe xong truy n này, chúng ta có c m t ng H a Do là m t th "quân t "Tàu" ch c đã là ng i hi n, mà đúng ra là ng i gàn vì ch bi t "x" không bi t "xu t", l i r t ích k , thi u quy n bi n, ch a x ng đáng là m t k sĩ. So v i các hi n nhân quân t Vi t Nam nh c Tr ng Trình Nguy n B nh Khiêm hay

Uy Vi n T ng Công Nguy n Công Tr , H a Do còn kém xa. C Tr ng Trình ch v n , thông dong tu t p t i am B ch Vân, không màng danh i, h ng thú an nhàn v i "m t mai, m t cu c, m t c n câu' sau khi đã tr l c vua, đ n n n c. Còn c Nguy n Công Tr "lúc v ng h i tàng n i b ng t t" nh ng v n "phù th giáo m t vài câu thanh ngh ". Lúc "r ng mây khi g p h i a duyên", c đã "đem t t c s t n làm s d ng, trong lang mi u ra tài l ng đ ng, ngoài biên thùy r ch mũi can t ng" Ch khi nào "n tang b ng trang tr ng v tay reo" , b n ph n c a k sĩ giúp dân giúp n c đã chu toàn, Uy Vi n T ng Công m i h ng thú "th nh th i th i túi r u b . Bi t rõ l xu t x , ng bi n tòng quy n, t giác nhi giác tha và dùng tài kinh bang t th đ giúp đ i m i x ng danh hi n nhân quân t , đáng cho m i ng i kính ph c.

V tôn giáo, sách nhà Ph t có "M i b c tranh trâu" (th p ng u đ) đ đ n gi i ti n trình tu t p c a chúng sinh qua m i giai đ n, t lúc còn b b c màn Vô Minh che l p cho t i khi ng đ c Ph t Tánh. B c tranh đ u tiên có t a đ "V m c", khi đó con bò trong tranh màu đen tuy n, t ng tr ng cho b n tánh còn dă man nên m c đ ng ph i ch n đ t c n th n. Qua nhi u giai đ n khai hóa, t i b c tranh s m i mang t a đ "song đ n" (có nghĩa là "đi t") đ c c th hóa b ng m t vòng tròn tr ng đ n gi n. Lúc này đã đ t t i Chân Nh c nh gi i nên c bò l n ng i cùng c nh v t đ u hòa đ ng vào tr ng thái "Chân không" ch ng có bò, ch ng có m c đ ng và cũng ch ng còn đ i.

T i đây chúng ta đã "phi m" qua nhi u đ tài, cũng nh tr i qua l m giai đ n v i trâu là "nhân v t" chính. Bây gi đ thay đ i không khí cho vui nhà vui c a trong d p T t, và th theo l i yêu c u c a gi i "qu n b n, y m mang" a xin xâm hái l c, t ng cũng nên bàn qua v m c t ng s , v n m ng trong năm con Trâu. Đ u năm đ u tháng, có l cũng nên bi t qua v n hên, x xui trong năm m i đ còn "tùy c ng bi n".

M c t vi Tây Ph ng có Kim Ng u (Taurus) là m t trong m i hai chòm sao c a vòng Hoàng Đ o (Zodiac), t ng t nh m i hai con giáp trong âm l ch. Đ u khác nhau là chu k (giáp m t vòng) c a Hoàng Đ o là m t năm trong khi chu k c a con giáp là m i hai năm, nghĩa là c m i hai năm m i tr l i con giáp cũ. N u nhìn lên b u tr i v h ng đông vào m t đêm quang đ ng, Kim Ng u là m t chòm sao nh h i m , trông gi ng hình con bò r ng (bison). N u l y chòm sao Orion (Hi p Sĩ) v i nh ng sao r t sáng và đ nh n nh Betelgeuse, Rigel làm chu n, chòm Kim Ng u n m ngay bên trên, đ i di n v i Sirius là ngôi sao thu c l i sáng nh t trên b u tr i. Nh ng ng i sinh vào kho ng t 20-4 đ n 19-5 đ u mang tu i Kim Ng u. Khi đánh b c, dân Kim Ng u đ u thu c h "Paul húc" nên ch i r t b o.

Qua t vi, bói toán Đông Ph ng, ch ng c n ph i là th y bói ... mò chính c ng, ai cũng bi t s ph n c a gi i đàn ông không nh ng ch ng khá mà còn có th coi là "h m hiu". Nh th ng l và theo đ nh lu t ch c nh đ nh đ ng c t c a cu c đ i, vào b t c năm nào, đ i s cai tr c a

b t c con giáp nào, s ph n c a b n "đ n ông chúng ta" (tác gi xác đ nh và xác nh n chi n tuy n t đây) lúc nào cũng đen đ i vì ch ng bao gi ch ng l i đ c ch nh n c a nh ng cái... đen nh môm chó! Thân ph n chúng ta h m hiu đ n n i cho t i gi phút này, quý v nào nào ch a là "l i t sĩ", còn "ngóc đ u, ngóc c " lên đ c đ c m c v i gi i qu n h ng đã là khá l m r i. Cho đ n năm con Trâu năm nay, vì "đ nh m ng đã an bài", trâu đ c sinh ra đ i đ "kéo c y tr n " nên s ph n c a các đ ng mây râu l i càng bị đất. T ngày s ng ki p lang thang t n n, chúng ta đã đ c phép "cày" th c a. "cày" mi t, "cày mút mùa... l th y", "cày ngày không đ , tranh th cày đêm" đ n hai ba job, không nhìn th y ánh sáng m t tr i đ tr n . Nào là n c m áo, n ti n nhà, ti n xe, ti n bà xã "k -đít ca", ti n b o hi m, ti n đi n n c v.v... và nh t là n đ i! Năm nay vì c m tinh con Trâu nên cái ách êm ái và đ th ng trên c l i càng phây phây, đó là ch a k m i ngày m t thêm "n ng ký", do đó các đ ng mây râu hãy coi ch ng: không khéo s b t u h a nh p ma khi còn ph i "cày" thêm cái m nh đ t xéo "nh t th n th "!

Riêng v i các v mây râu s n s n, th ng v thăm quê h ng đ i đ ng "Vi t Ki u yêu n c" đ s m tu ng "trâu già ăn m non" cùng các ki u n bia ôm, cà phê ôm ... b n đ o vì lòng nhân đ o khuyên hãy coi ch ng. Đi đêm lâu ngày s g p ma. Ngoài b n ma cô ma c u đ i nón tai bèo, chân đi dép râu l t h t đô la m hôi n c m t, còn có th b ma "AIDS", nguyên g c Thái Lan, Đ i Hàn nó nh p khi n đ i tàn trong hang l nh luôn, y là ch a k vô phúc b bà xã v đ c s m t c chì l n chài, ch còn đ ng b g y!

Đ c đ n đây, trong lúc các "đ ng mây râu, r u thúi ru t", ch c các v khác phái đang nhe hàm răng ngà ng c c i hình hích mà kháo nhau r ng: "Ê! B n đàn ông đã xui x o t n m ng nh v y, ch c s chúng mình năm nay s vô cùng hên, có th th a th ng xông lên đ dàng". Nói nh v y không nh ng v a tàn nh n, v a vô nhân đ o mà còn r t... đúng! Đàn bà nói là tr i nói, đâu có bao gi sai, ch thi u... chính xác thôi! V y năm nay, s m ng các v thu c phái n s r t hanh thông là đúng r i, nh ng hên t i m c nào? Dù tác gi có b các b n đ ng... h i đ ng thuy n bu c t i "đâm sau l ng chi n sĩ", hay nghiêm kh c khi n trách là "th bà", nh ng vì l ng tâm ngh nghi p cũng ph i nói th t, nói ngay, nói th ng, không th áp l c c a "nhu quy n" mà b cong ngòi bút "bic". Trong năm con trâu này, li n bà con gái tha h lên n c x mũi đàn ông cũng nh m c tình múa g y v n hoang đ n đ "c m no, trâu c i". Ru ng n ng c a quý v s đ c trâu c y b a, "take care" c n th n không b m c meo đầu mà s . Con trâu già c a quý v , ngoài vi c chăm ch làm vi c đ ng áng, cày b a đúng c lúc ru ng t cũng nh ru ng khô, mà khi cao h ng, quý v còn có quy n th th i hân hoan "l t ng c th c ", nhong nhong c i trâu... m t ngh ? Riêng đ i v i các v n nh choai choai "vú s ng trâu" đ n tu i mu n ch ng, tác gi có l i khuyên nên ch n l a c n th n, c n theo đúng câu châm ngôn "trâu ta ăn c đ ng ta...". N u c v ng ngo i, nhìn qua hàng rào, ham m y tên mũi lỗ m t xanh, cu c đ i ch ng m y lúc s u ng phí và tàn t nh đóa "hoa nhài c m bãi phân trâu".

Qua ph n t vi đ u s , khi năm M u Tý ch m đ t thì năm K S u b t đ u, t lúc Giao Th a đêm Chúa Nh t 25 tháng 1 năm 2009 cho đ n n a đêm th B y ngày 13 tháng 2 năm 2010. Theo ngũ hành can chi, K S u năm nay thu c hành h a, amng Tích L ch H a, thu c hào Âm, có can K thu c m ng Th và chi S u cũng thu c m ng Th , do đó đ c g i là "Can Chi T ng Hòa". N u coi Can Chi là Tr i và Đ t, thì ng i tu i K S u hay trong năm K S u, m i chuy n

t ng đ i thu n l i vì tr i đ t giao hòa, v t ch t và tinh th n đ u thẳng ti n và v ng ch c.

Theo các th y bói chính g c, ng i tu i S u th ng là nh ng ng i có đ y đ nh ng ph m ch t t t, h đ c bi t đ n b i tính cách c n cù, chăm ch . H cũng là nh ng ng i kiên đ nh, m nh m , th c t , và có ý chí v ng vàng trong cu c s ng. Nh ng ai sinh vào năm S u th ng nh n n i, có kh năng ch u đ ng cao, và nh đó có th v t qua đ c bao sóng gió cu c đ i. Nh ng có đôi khi tính c ng quy t khi n h tr nên b ng b nh, c ng nh c b i l m t khi đã quy t đ nh th c hi n đ i u gì, h khó có th thay đ i m c tiêu c a mình.

Anh em nhà S u là nh ng ng i trung thành, tin vào đ o lý truy n th ng, và luôn gìn gi chu n m c. Th c v y, an toàn là m t trong tiêu chí s ng quan tr ng c a h . Nói chung, h không thu c t y ng i a m o hi m, ch làm nh ng gì quen thu c v ch ra s n cho mình. Chính vì l đó mà h th ng hay quay l i gu ng s ng a thích đ tìm đ n ni m khuây kh a và yên bình trong tâm h n.

Ng i tu i S u th ng h ng v thiên nhiên. N u s ng n i thôn quê, h thích nhà mình có v n t c bao quanh. Đ i v i h , gia đình là l s ng, là ngu n yêu th ng, đó không ch đ n gi n là n i đi ch n v mà còn là n i mà h c m th y d ch u và đ c xoa d u nh t. Màu tím là màu đ c tr ng cho ng i tu i S u.

V m t ngh nghi p, ng i tu i S u có ý th c và đáng tin c y, ng i tu i S u th ng có đôi vai to r ng, luôn s n sàng gánh vác trách nhi m v mình. H luôn đ c c p trên tin t ng vì tính chu đáo và hi u qu trong công vi c đ c giao. Ng i tu i S u làm vi c đ c l p s t t h n khi làm theo nhóm. Dù có v không màng đ n danh l i, ch bi t c m c i làm vi c, nh ng bao công s c h b ra s đ c đ n đáp, vì th mà s m mu n gì h cũng v n lên v trí đ n đ u trong công vi c.

Sang ph n tình c m, tu i S u không ph i là cung m nh tách bi t, r t rè nh t trong 12 con giáp, ch vì h mu n đ c riêng m t mình. Thông th ng, nh ng ng i này th ng có m t nhóm b n, tuy không nhi u nh ng là nh ng ng i b n trung thành, thân tín. Trong chuy n tình c m, h không ph i là ng i l y vì tình hay quá đ s u đ c m, nh ng h yêu m t cách sâu s c. M t khi dành h t trái tim cho ai, h s chung th y, ít khi nào thay đ i.

Kính th a quý đ c gi , bài "phét lu n" v năm con Trâu đ n đây cũng đã khá dài. B a ti c vui

v , linh đình đ n đầu cũng ph i tàn, hu ng chi m t bài vi t... vô duyên, d c nh bài này l i càng nên ch m đ t s m cho đ c vi c chính ph . V y xin h n g p l i vào năm con C p. Tr c khi ng ng bút đ cùng m đĩ th th i "vui xuân k o h t xuân đi", tác gi thành th c c u chúc quý v cùng b u quy n v n s nh ý, thăng quan tiến ch c, làm ăn buôn bán phát tài và nh t là quanh năm m nh kh e nh ... trâu. Hy v ng trong t ng lai không xa lũ qu đ đ u trâu m t ng a Vi t C ng v ch u Diêm Chúa, đ t n c Vi t Nam th c s có t do dân ch . Khi đó, chúng ta s có d p ăn T t t i quê nhà, nâng ly chén chú chén anh, s ng nh ng ngày tháng êm đ m n i quê cha đ t t , ng i mình trâu nhàn nhã trên b đê, tai nghe ti ng sáo di u vi vu trong nh ng bu i tr a hè